

Nowy system wspomagania pracy szkoły

Konferencja regionalna dla dyrektorów szkół,
przedszkoli i placówek oświatowych
z województwa opolskiego

Opole, 23.02.2012 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wsparcie projektowe dla nowego systemu wspomagania pracy szkół

- Projekt systemowy realizowany w ORE:
„System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół
- Projekt w przygotowaniu:
„Bezpośrednie wspomaganie rozwoju szkół poprzez wdrożenie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Główny cel obu projektów:

Budowa kompleksowego systemu zewnętrznego wspomagania pracy szkół i placówek

Najważniejsze założenia obu projektów:

- Zdefiniowanie na nowo zadań już istniejących instytucji zajmujących się doskonaleniem i wspieraniem nauczycieli, poprzez wprowadzenie długofalowych form pomocy szkole obejmujących cały proces wspomagania: diagnozę potrzeb szkoły, pomoc w realizacji zaplanowanych działań, towarzyszenie w trakcie wprowadzanej zmiany, ewaluację i ocenę efektów.
- Przygotowanie placówek prowadzących doskonalenie nauczycieli do systematycznej pomocy szkołom we wdrażaniu polityki edukacyjnej państwa oraz do budowy sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół.
- Budowa mechanizmów poprawiających współpracę placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych ze szkołami.
- Dostosowanie oferty placówek prowadzących doskonalenie do zdiagnozowanych potrzeb konkretnych szkół.

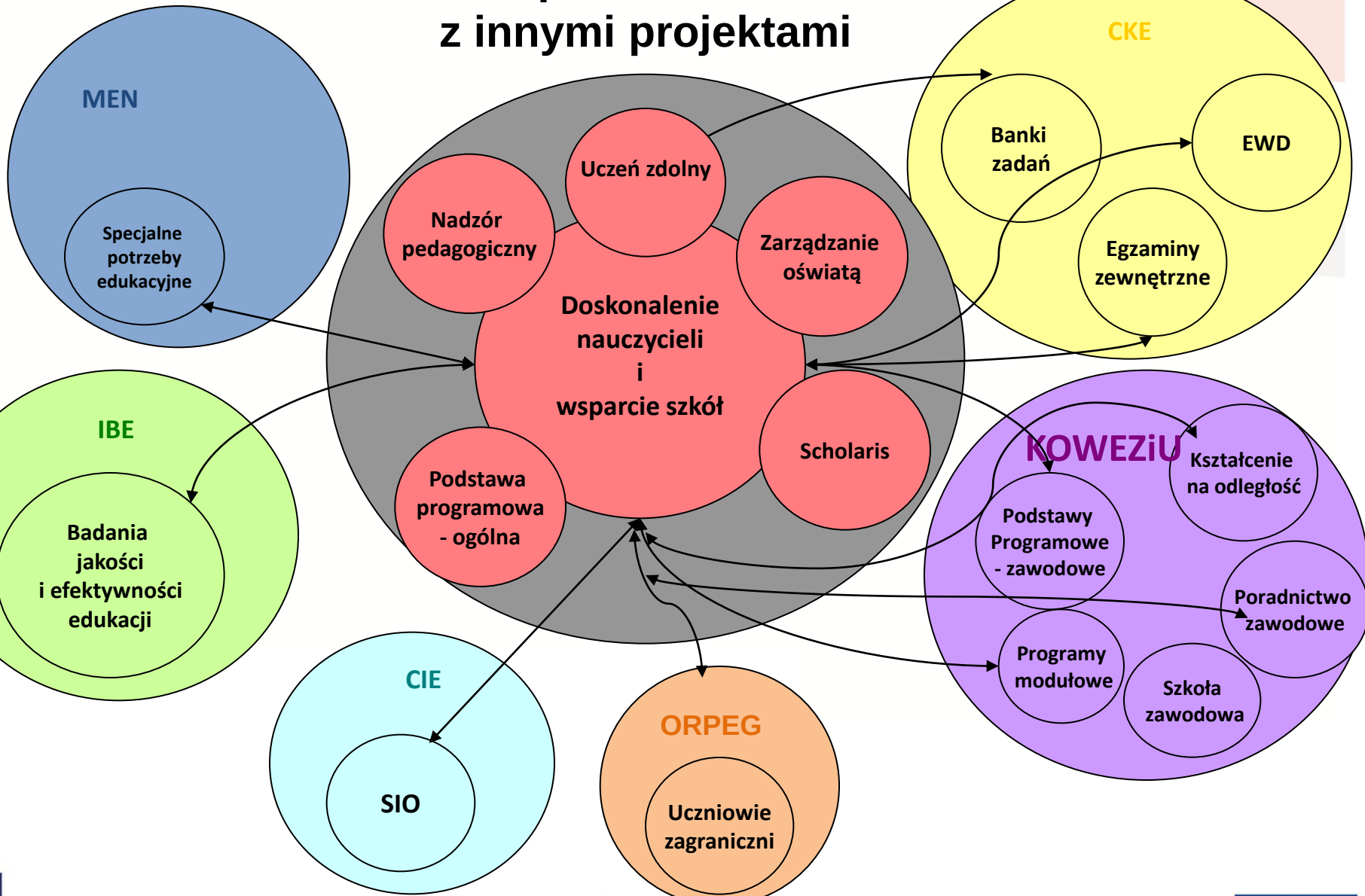
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

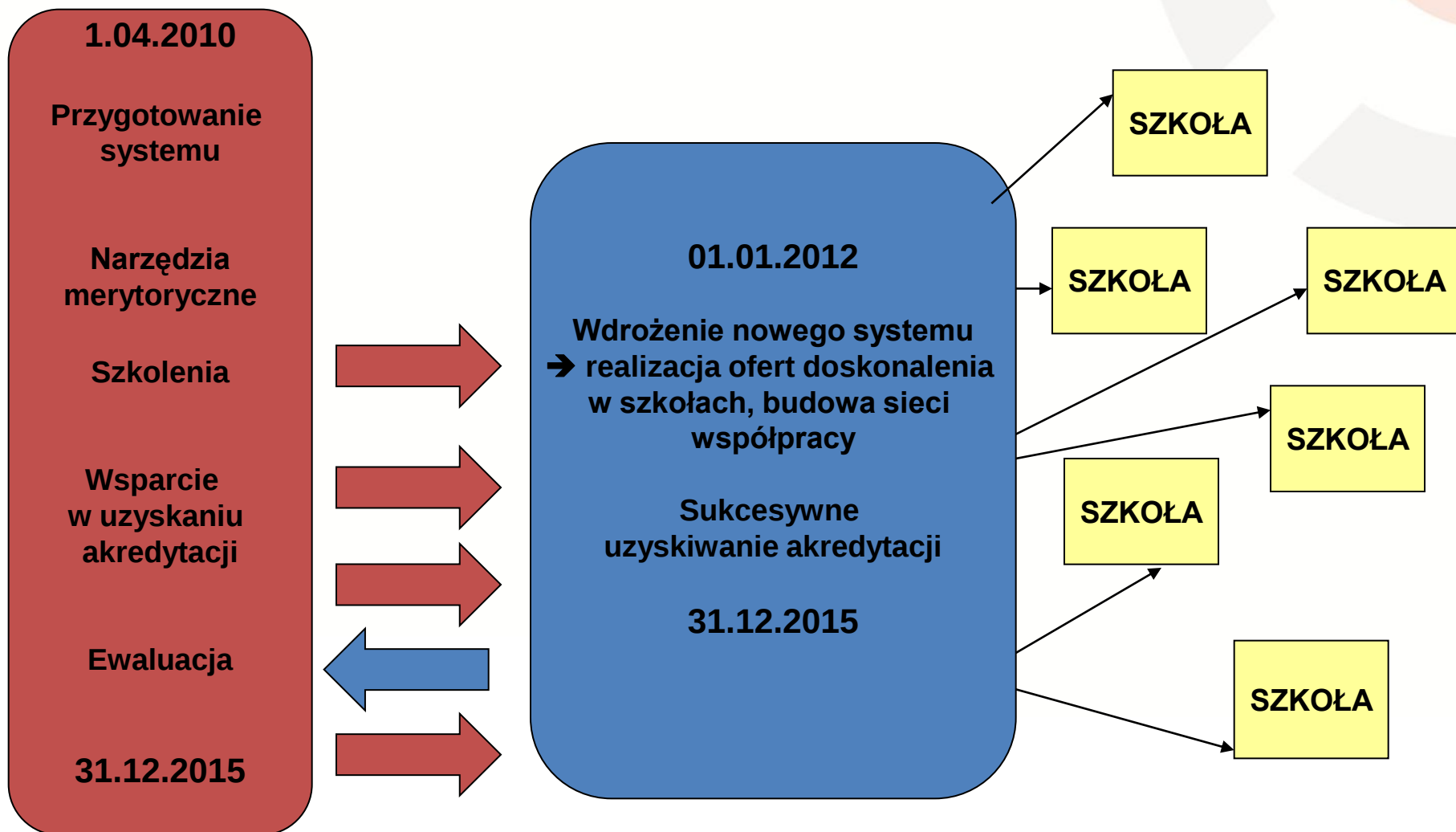
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Komplementarność z innymi projektami

Wzajemne relacje obu projektów

Dlaczego potrzebne są zmiany systemu wspomagania pracy szkół?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

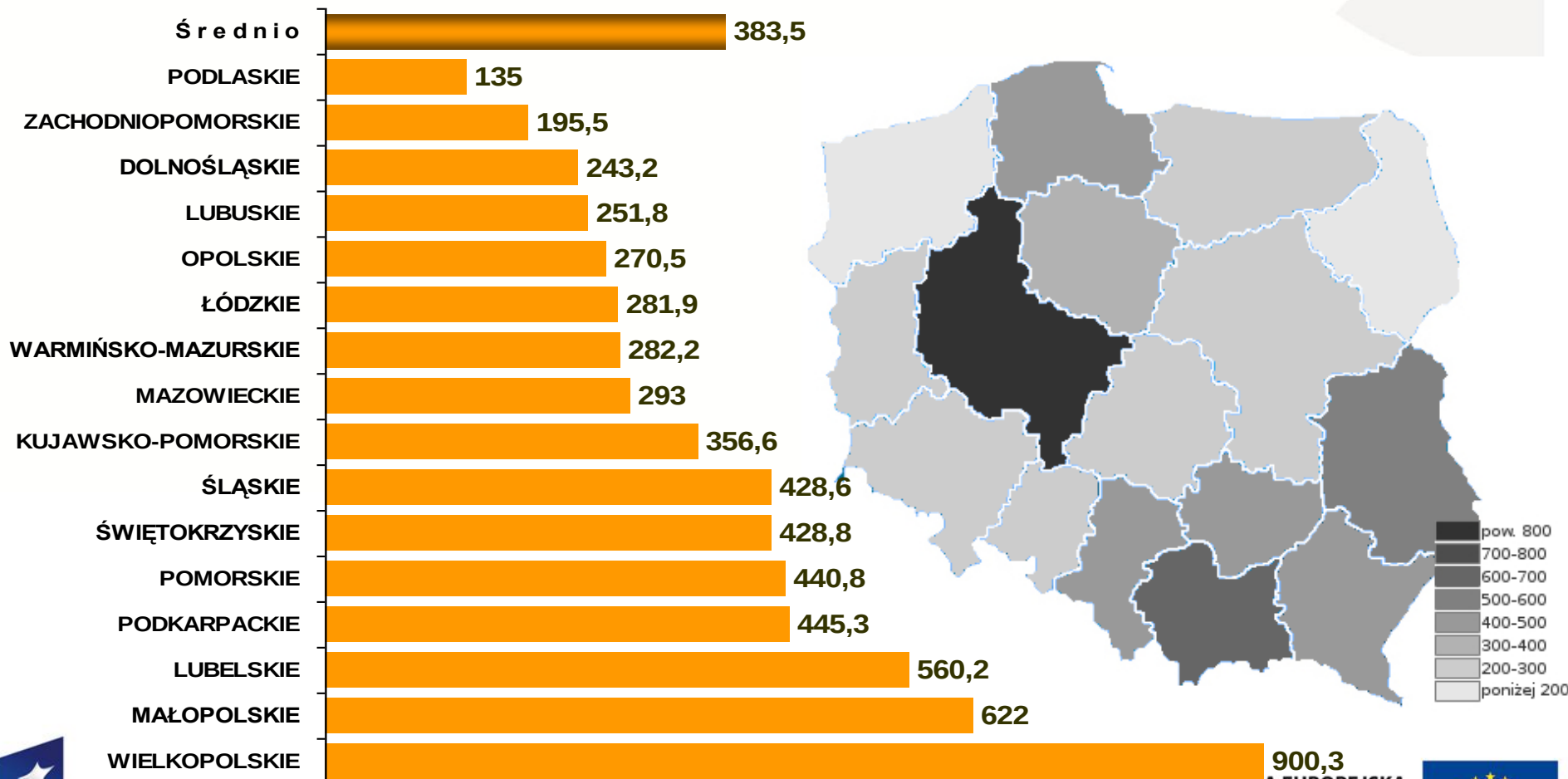
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przegląd obecnego systemu wspierania szkół

kadra systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli

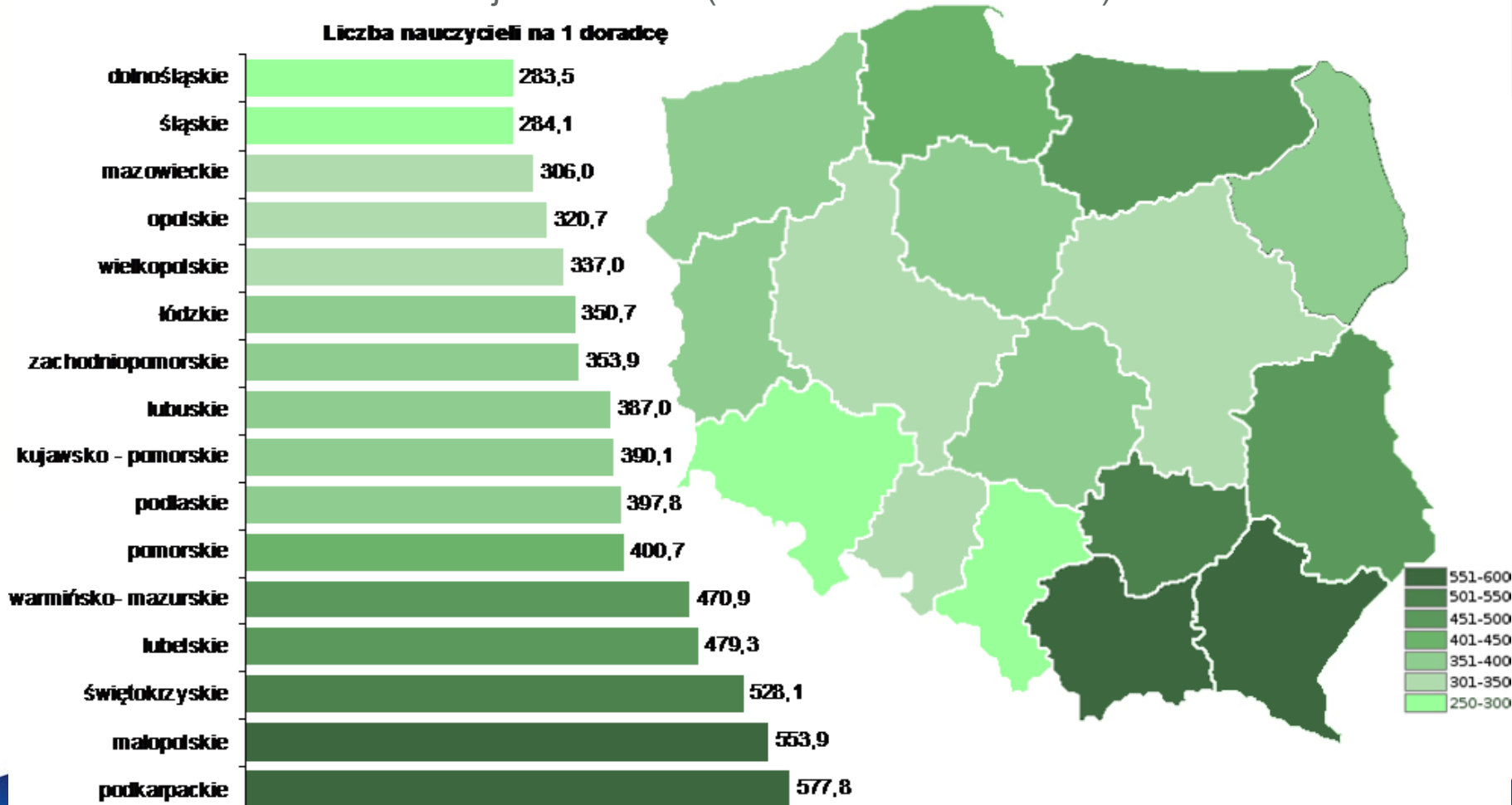
Liczba nauczycieli przypadających na 1 pracownika merytorycznego publicznej placówki doskonalenia nauczycieli w poszczególnych województwach (stan na wrzesień 2009 r.)

Przegląd obecnego systemu wspierania szkół

kadra systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli

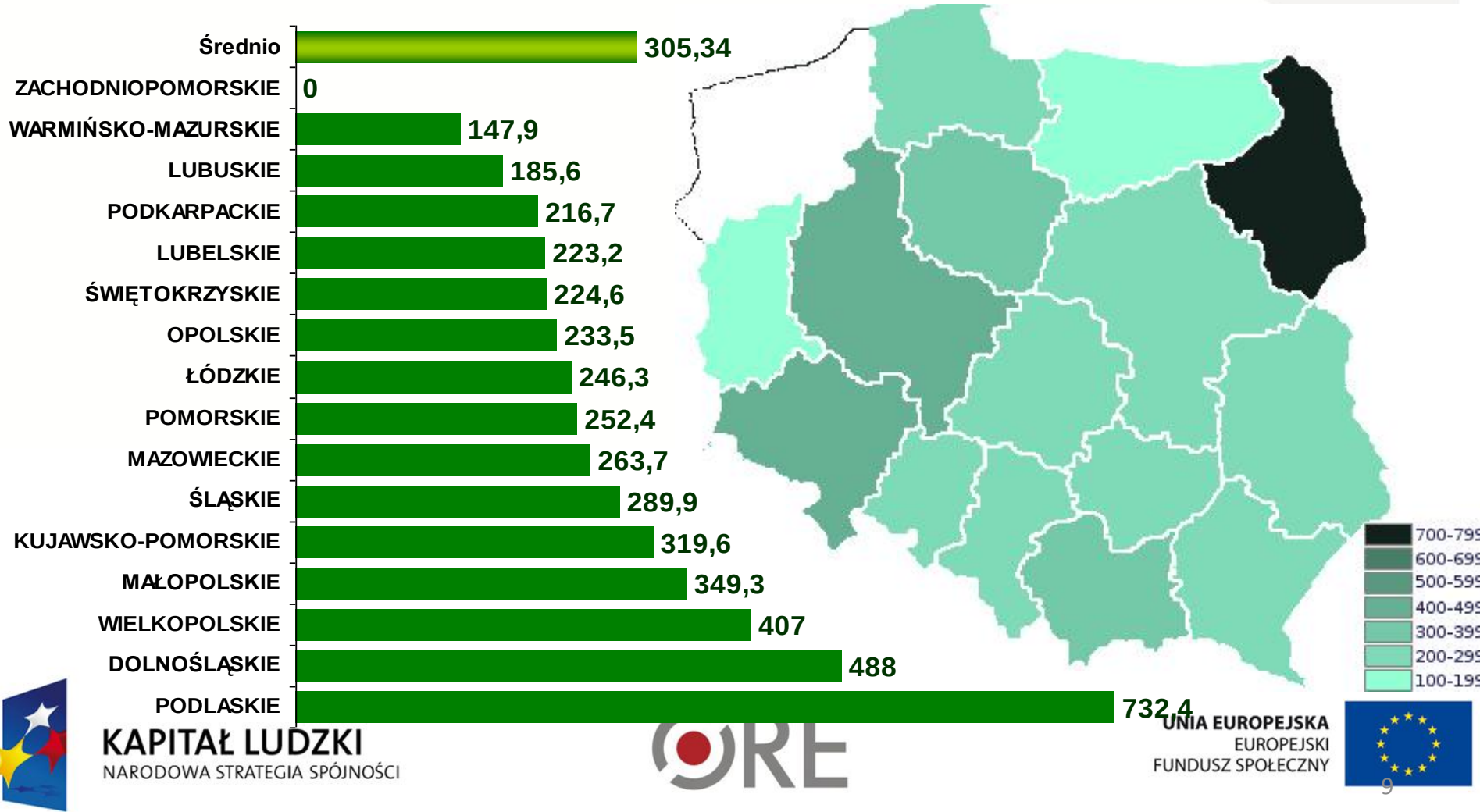
Liczba nauczycieli przypadających na 1 doradcę metodycznego w poszczególnych województwach (stan na wrzesień 2009 r.)

Przegląd obecnego systemu wspierania szkół

kadra bibliotek pedagogicznych

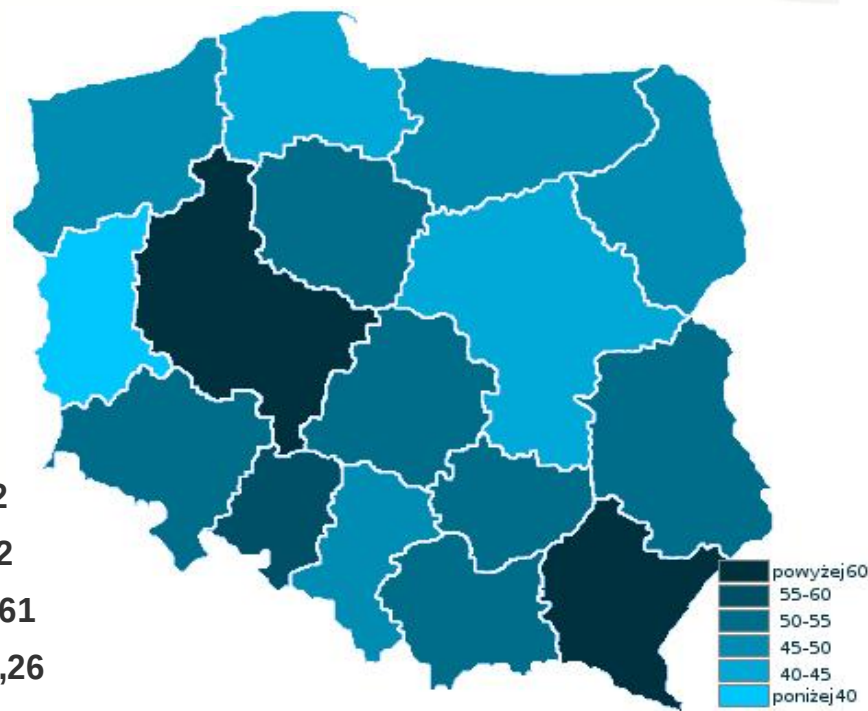
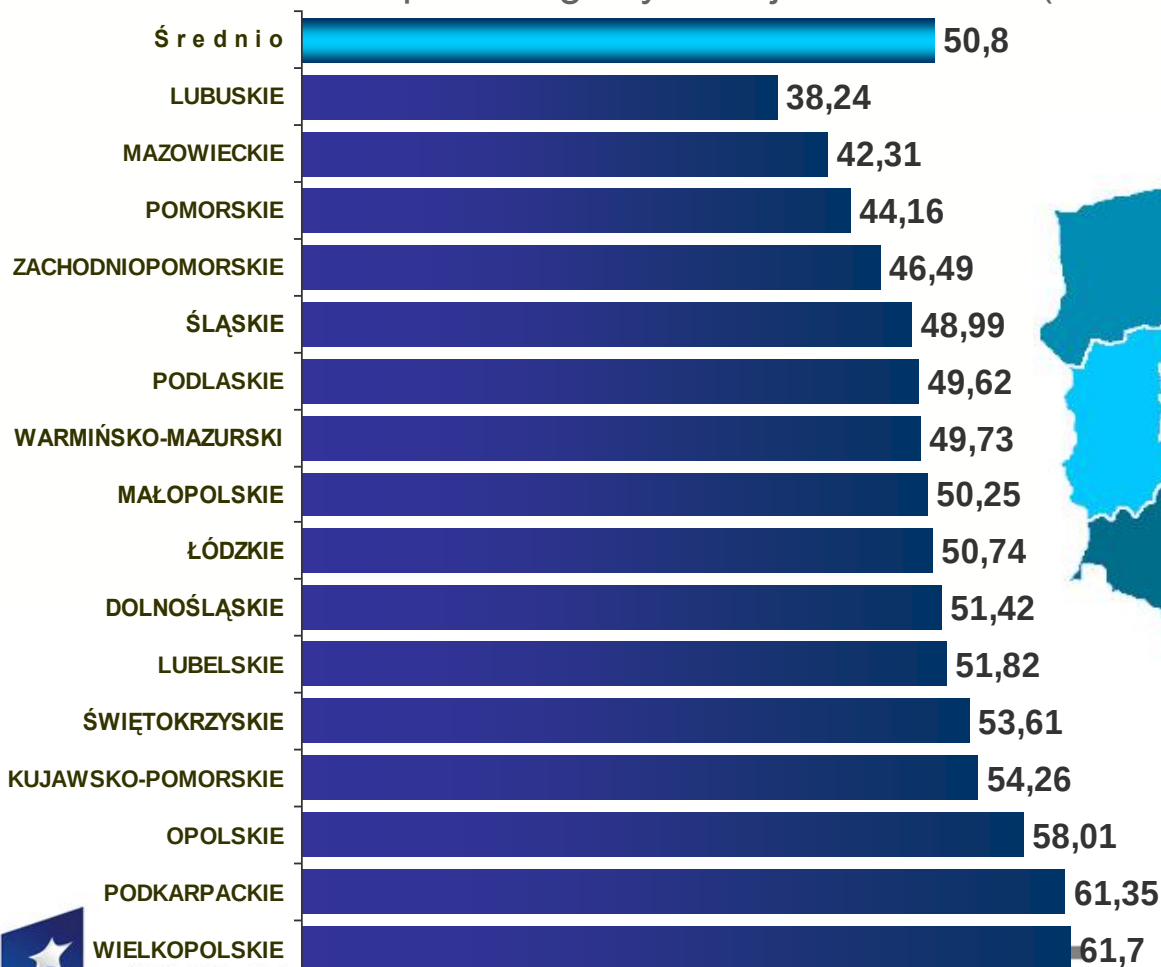
Liczba nauczycieli przypadających na 1 etat merytoryczny w bibliotekach pedagogicznych w poszczególnych województwach (stan na wrzesień 2009 r.)

Przegląd obecnego systemu wspierania szkół

kadra poradni psychologiczno-pedagogicznych

Liczba nauczycieli przypadających na jednego pracownika merytorycznego poradni w poszczególnych województwach (stan na wrzesień 2009 r.)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

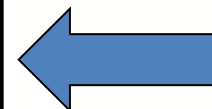
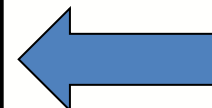

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

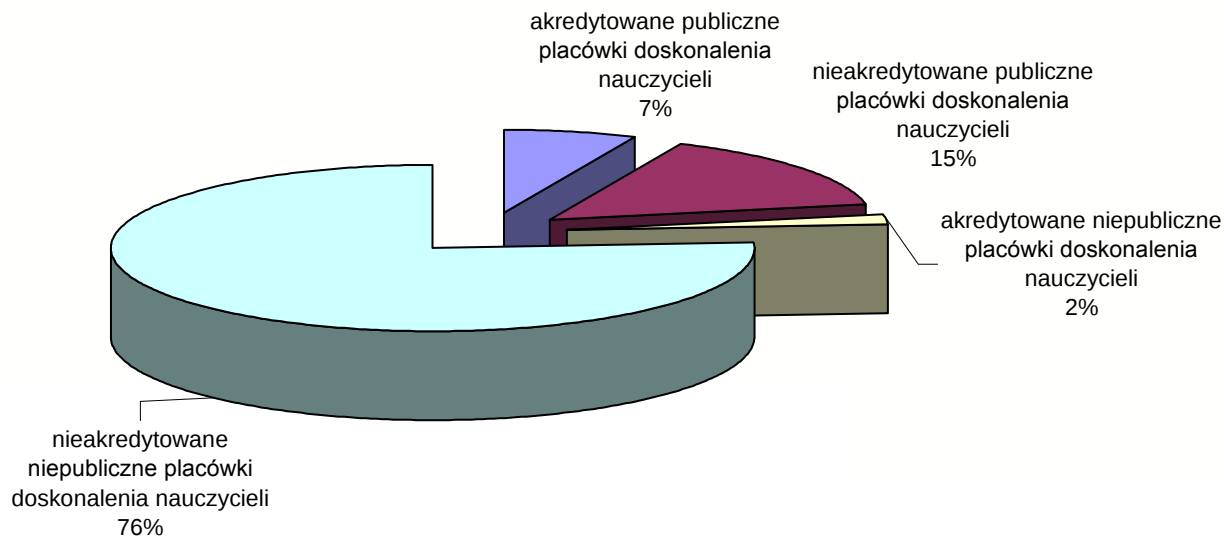
Zróżnicowanie regionalne systemu doskonalenia nauczycieli

Województwo	Publiczne placówki prowadzone przez			Placówki niepubliczne	Ogółem
	gminę	powiat	województwo		
Dolnośląskie	0	21	2	13	36
Kujawsko-pomorskie	0	0	3	9	12
Lubelskie	0	2	1	8	11
Lubuskie	0	0	2	1	3
Łódzkie	0	2	4	15	21
Małopolskie	0	3	1	41	45
Mazowieckie	1	6	2	32	41
Opolskie	0	3	2	7	12
Podkarpackie	0	2	1	9	12
Podlaskie	0	3	3	10	16
Pomorskie	4	1	1	31	37
Śląskie	1	2	5	40	48
Świętokrzyskie	0	2	1	18	21
Warmińsko-mazurskie	1	2	2	15	20
Wielkopolskie	1	3	5	33	42
Zachodniopomorskie	0	2	2	17	21
Ogółem	8	54	37	299	398

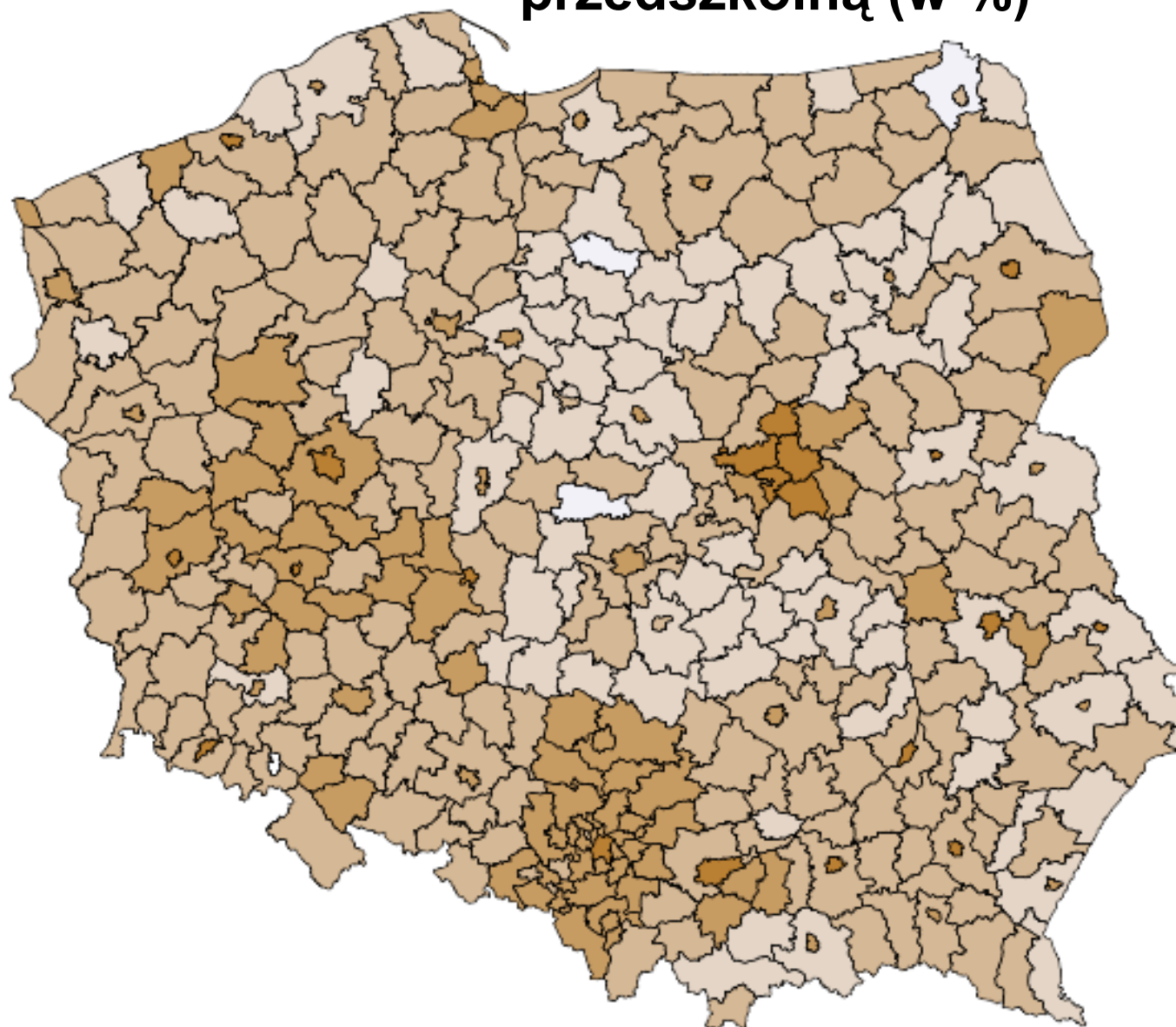

Problemy sytemu doskonalenia nauczycieli i wspierania szkół

Udział procentowy akredytowanych i nieakredytowanych placówek doskonalenia nauczycieli

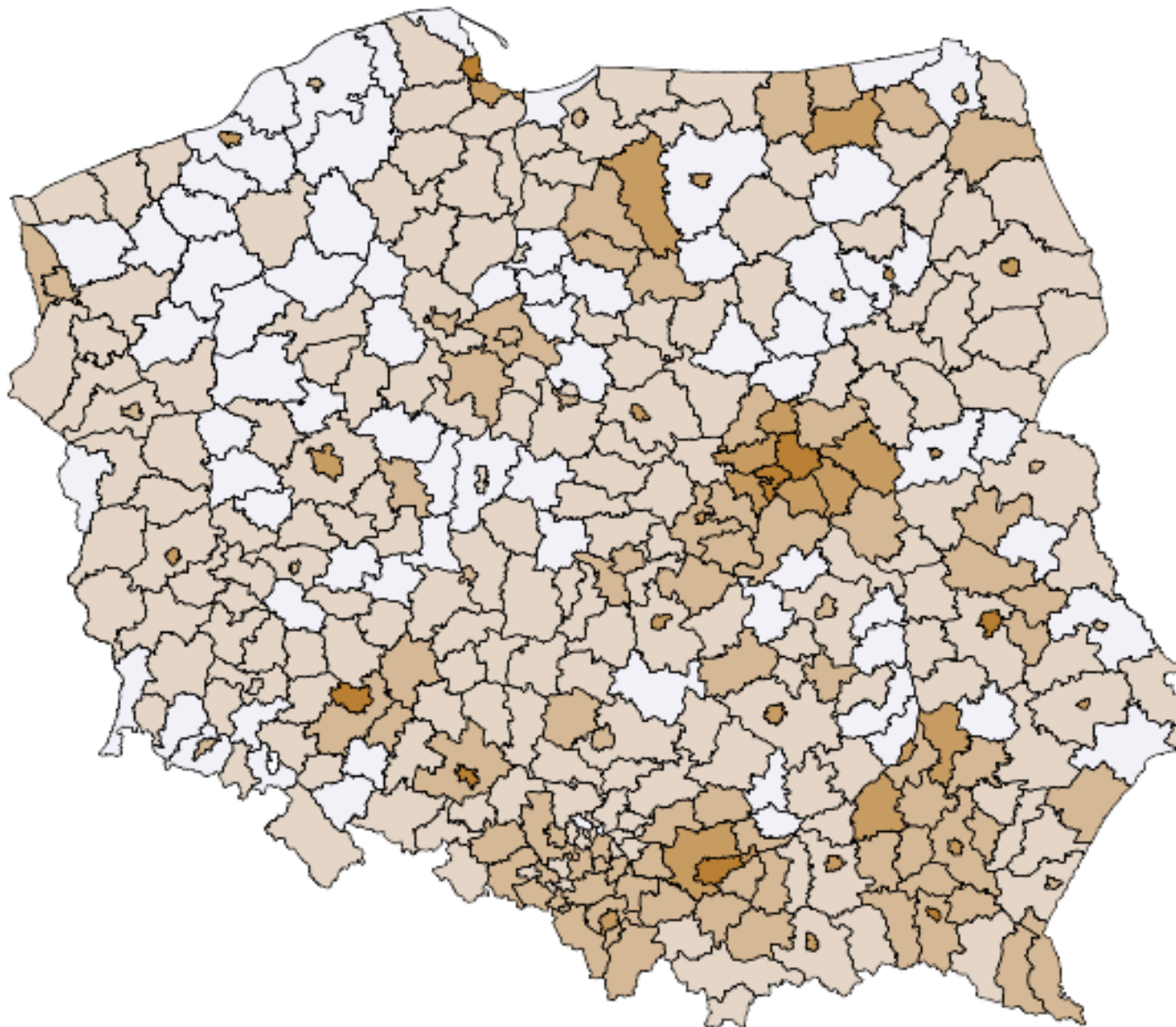

Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną (w %)

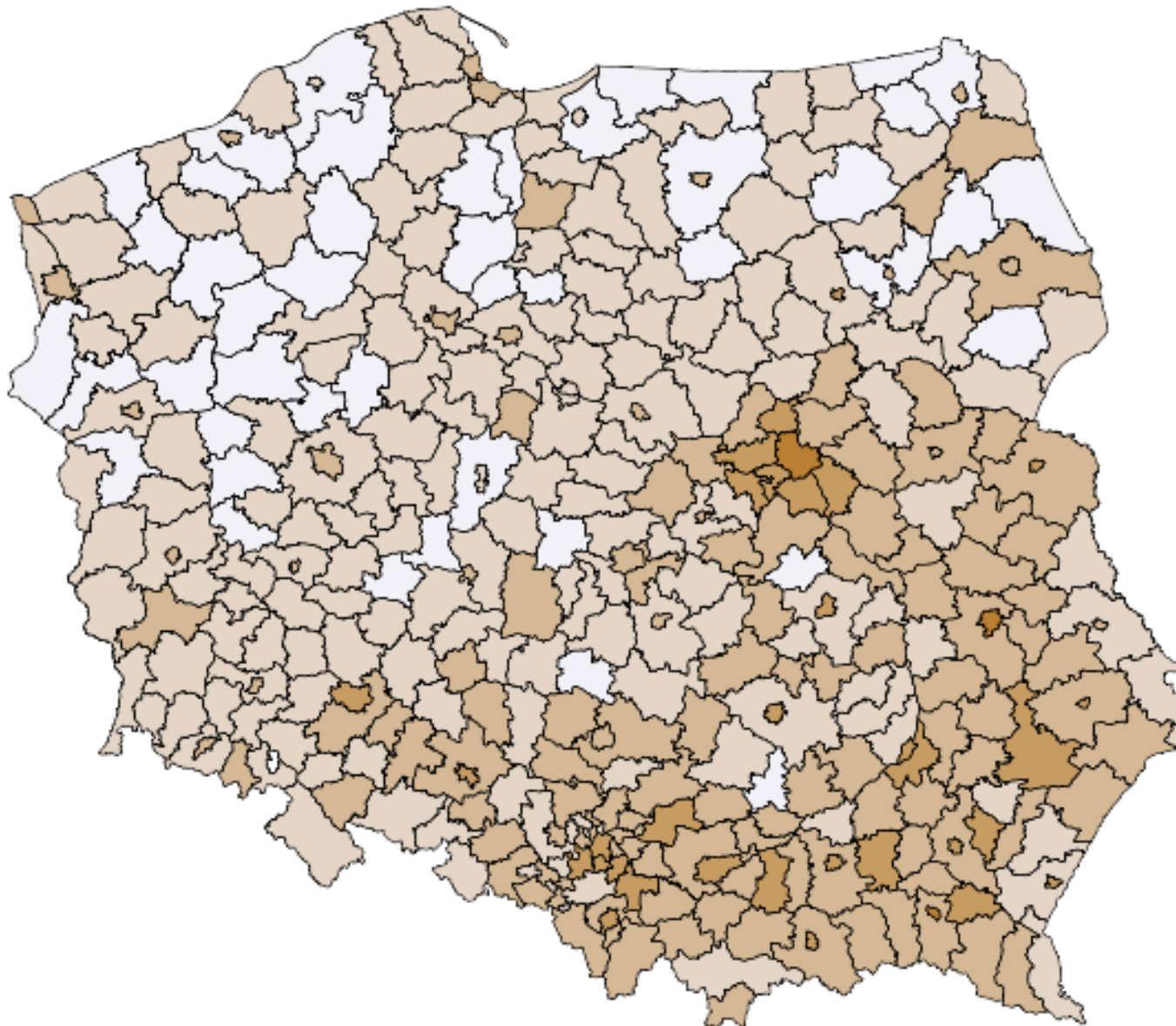
	<20%;	1% powiatów
	(20%;40%>	20% powiatów
	(40%;60%>	49% powiatów
	(60%;80%>	24% powiatów
	>80%;	6% powiatów

Średnie wyniki sprawdzianu po klasie szóstej szkoły podstawowej

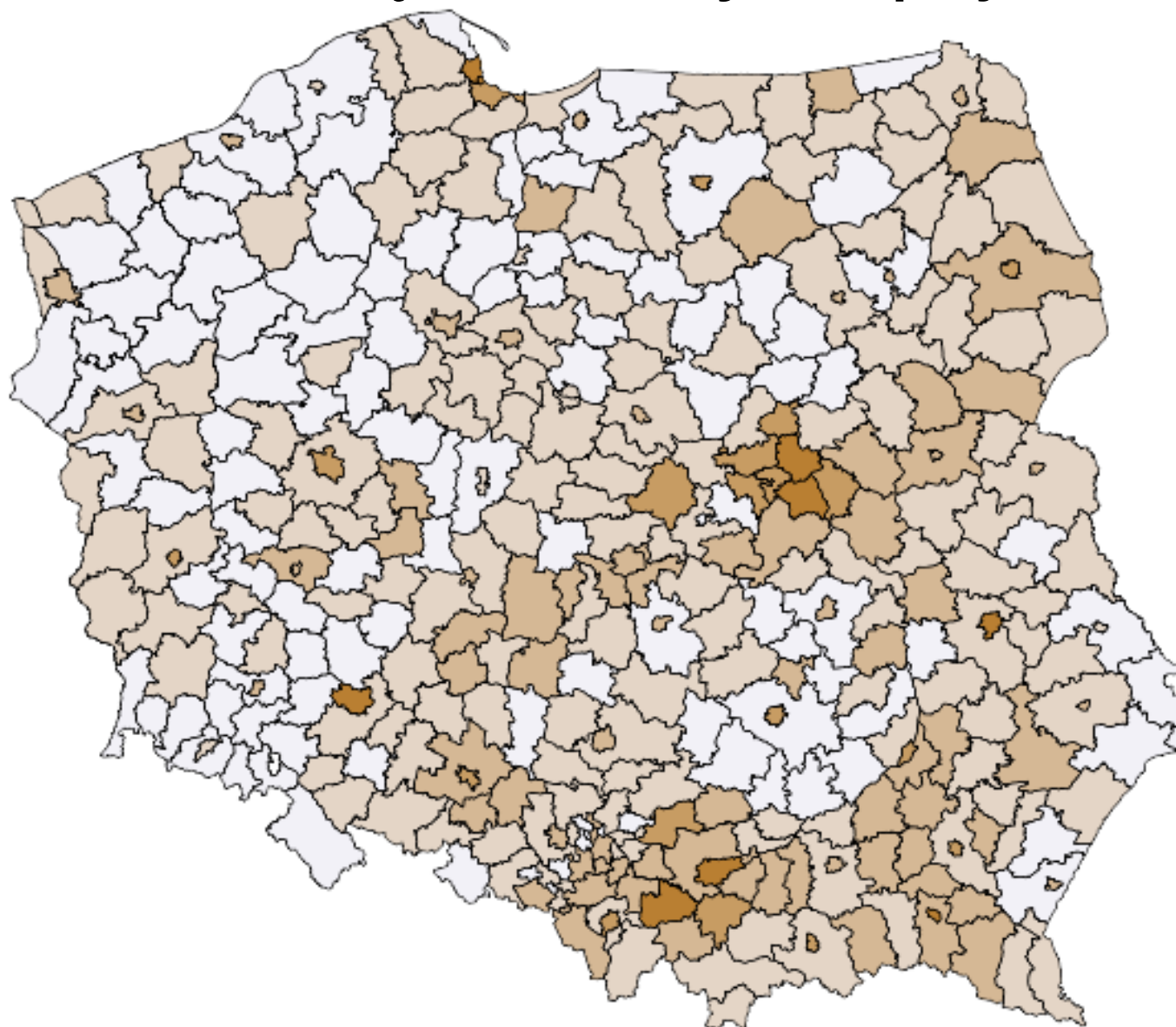

	<23;	19% powiatów
	(23 ; 24,5>;	47% powiatów
	(24,5 ; 26>;	23% powiatów
	(26 ; 27,5>;	8% powiatów
	>27,5	2% powiatów

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna

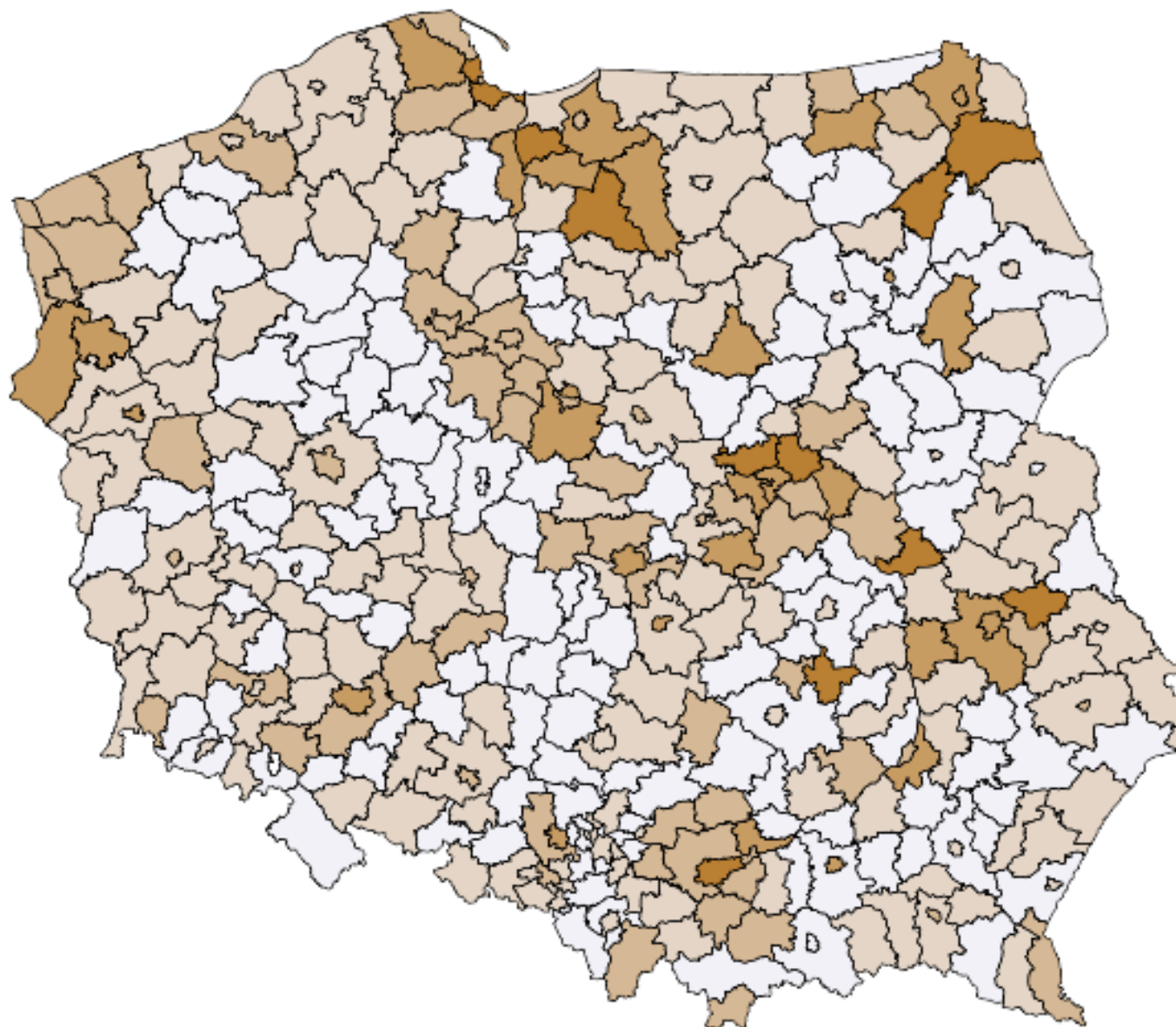

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza

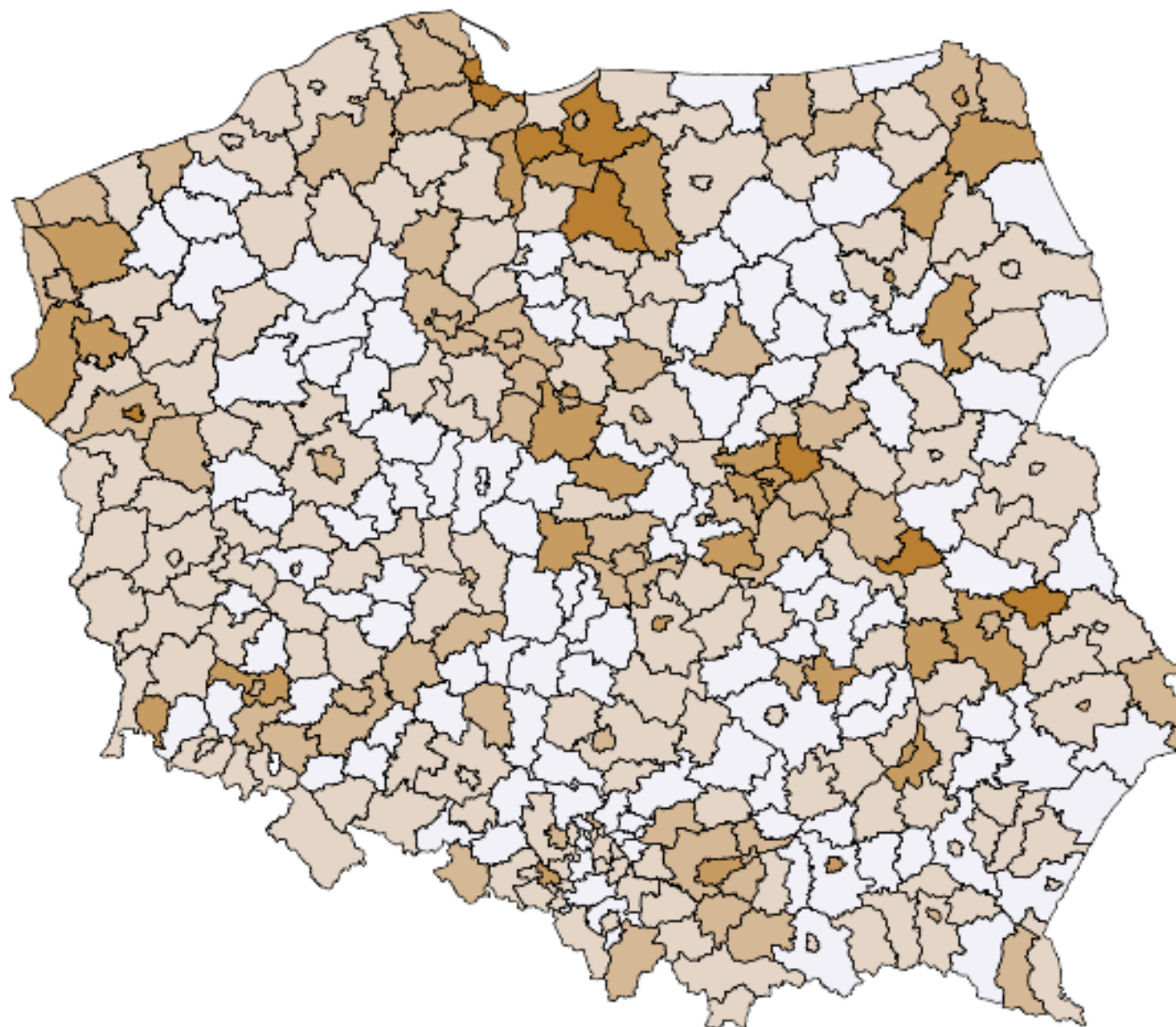
	<22,5;	29% powiatów
	(22,5 ; 24>;	42% powiatów
	(24 ; 25,5>;	21% powiatów
	(25,5 ; 27>;	5% powiatów
	>27	2% powiatów

Odsetek dzieci z dysleksją rozwojową na sprawdzianie

	<5%	35% powiatów
	(5% ; 10%>;	37% powiatów
	(10% ; 15%>;	17% powiatów
	(15% ; 20%>;	8% powiatów
	>20%	3% powiatów

Odsetek dzieci z dysleksją rozwojową na egzaminie gimnazjalnym

	<5%	31% powiatów
	(5% ; 10%>;	42% powiatów
	(10% ; 15%>;	17% powiatów
	(15% ; 20%>;	8% powiatów
	>20%	2% powiatów

Województwo opolskie

 Poradnia pedagogiczno-psychologiczna

 Poradnia pedagogiczno-psychologiczna niepubliczna

 Placówka doskonalenia

 Placówka doskonalenia niepubliczna

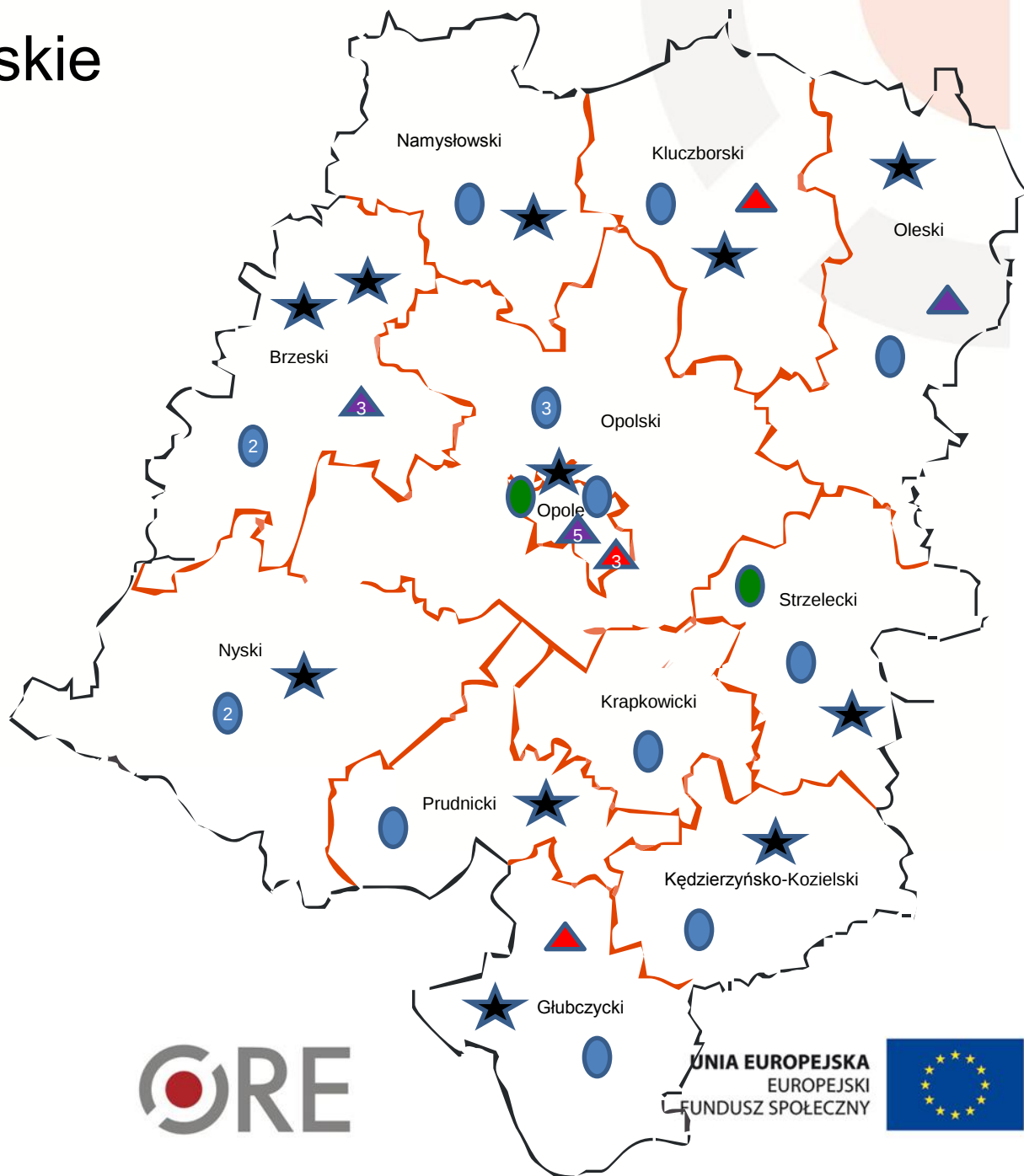
 Biblioteka pedagogiczna

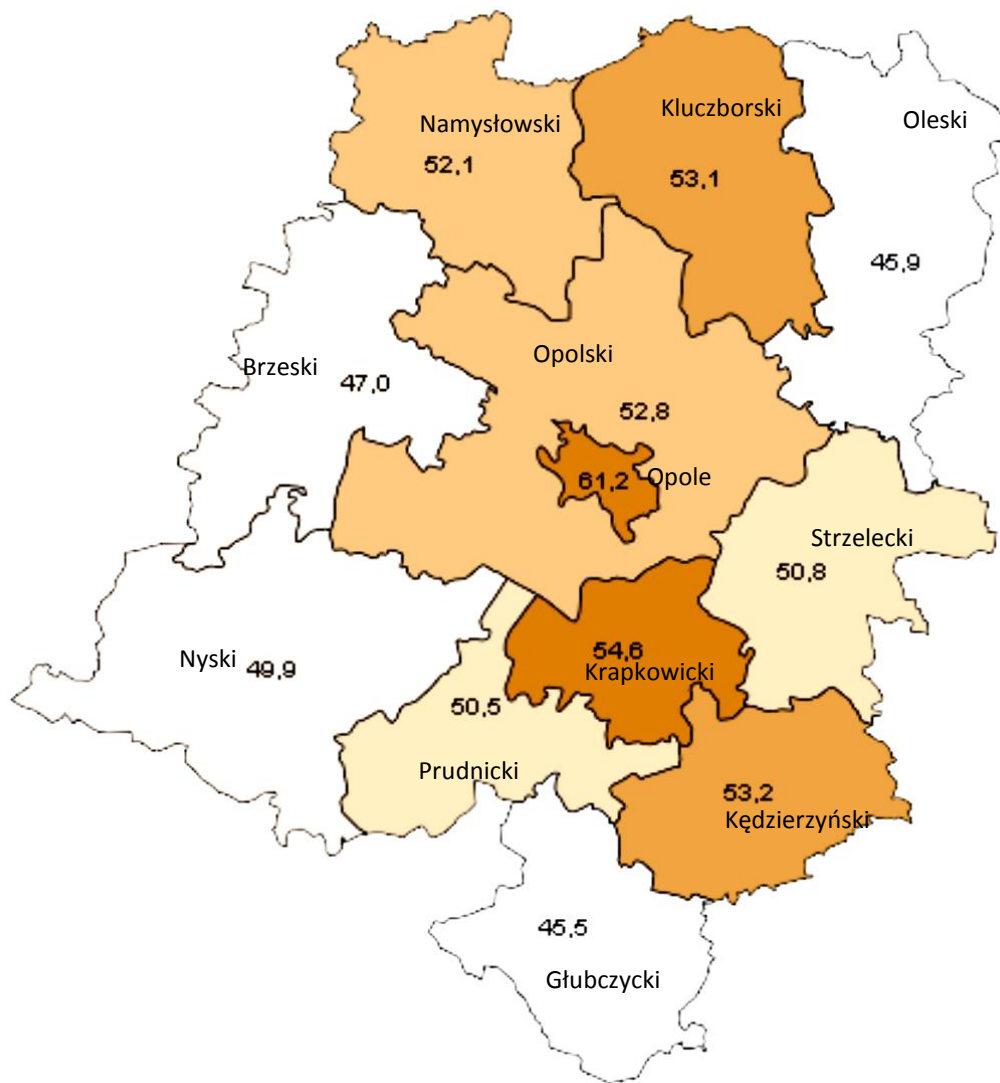
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

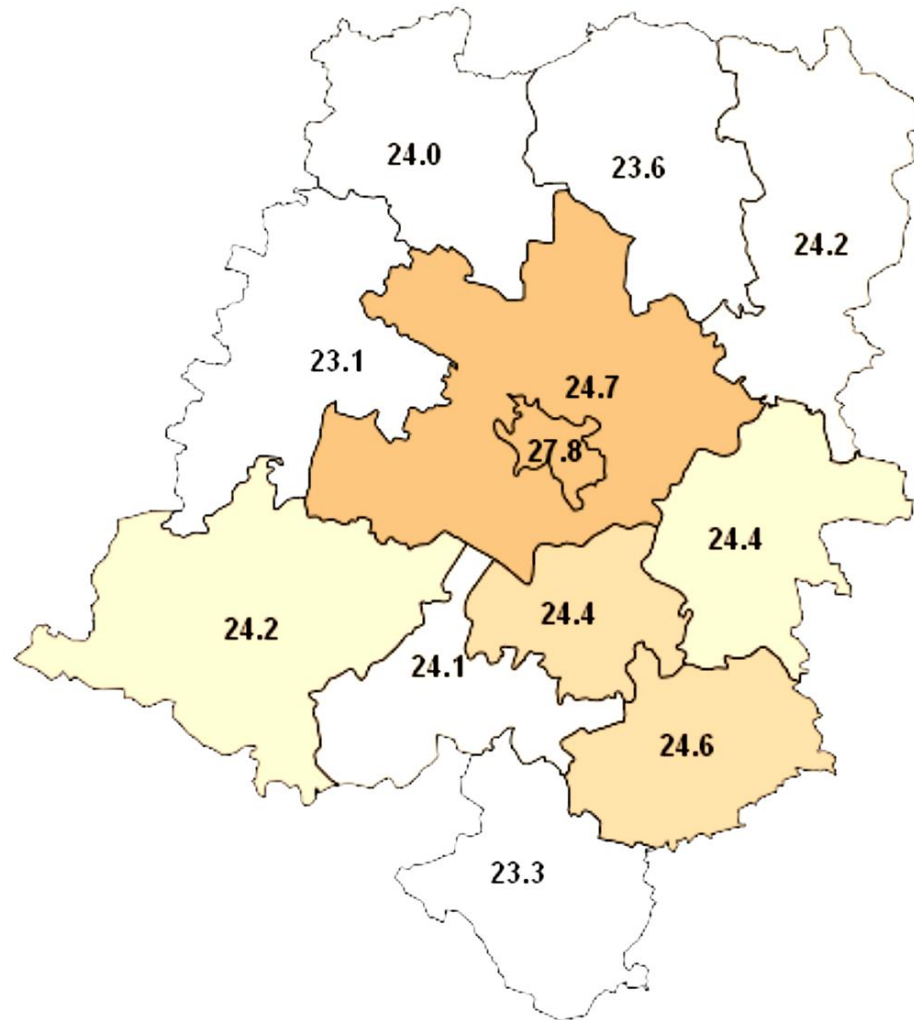
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

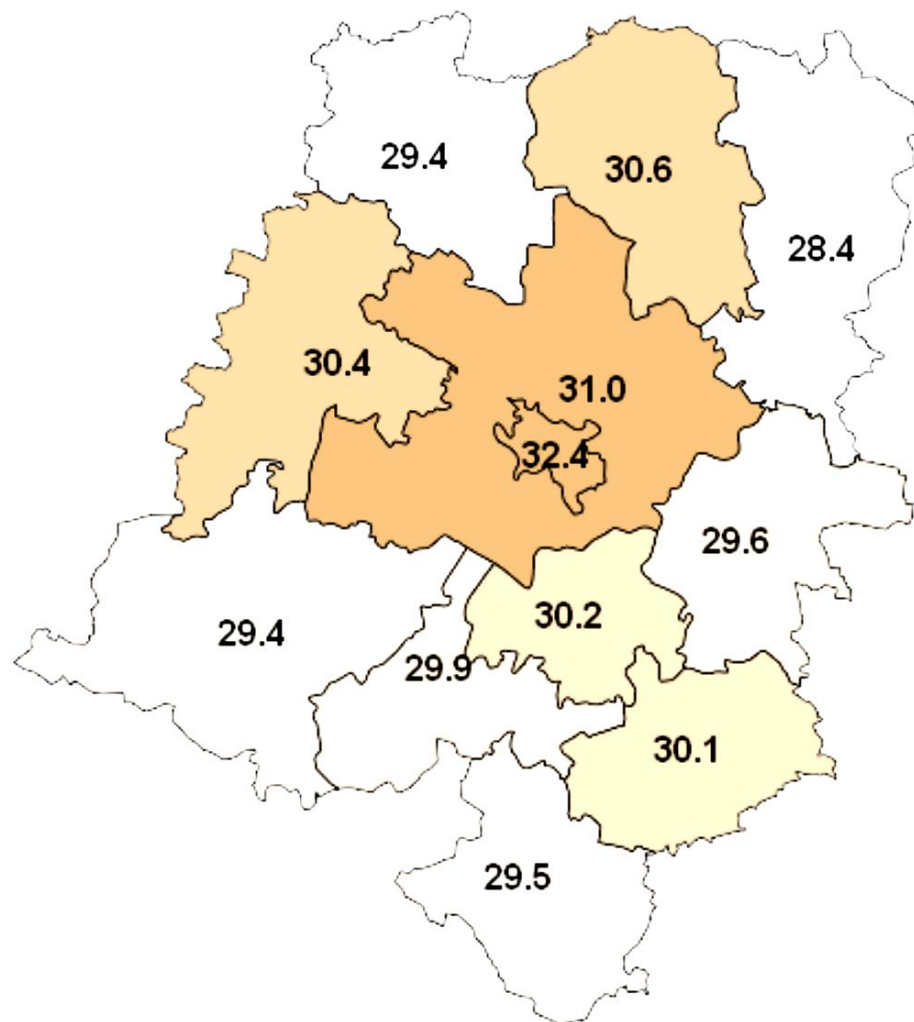
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną

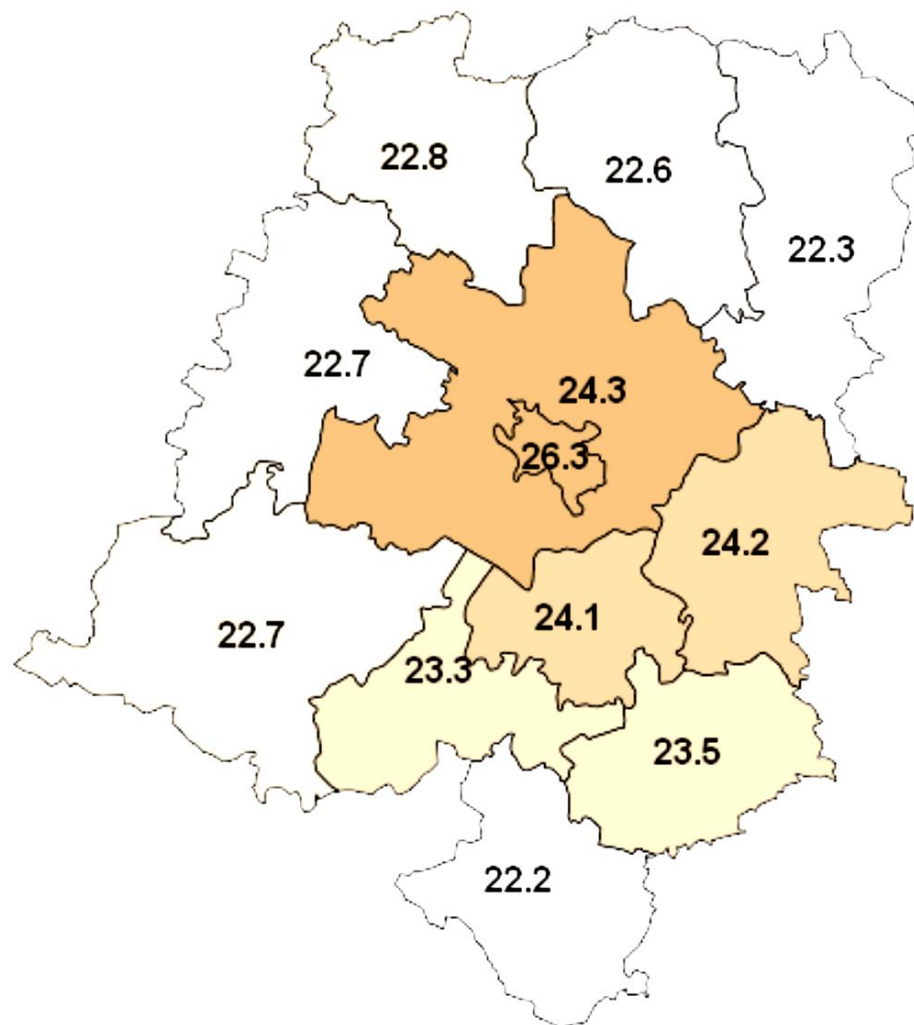
Średnie wyniki sprawdzianu po klasie szóstej szkoły podstawowej

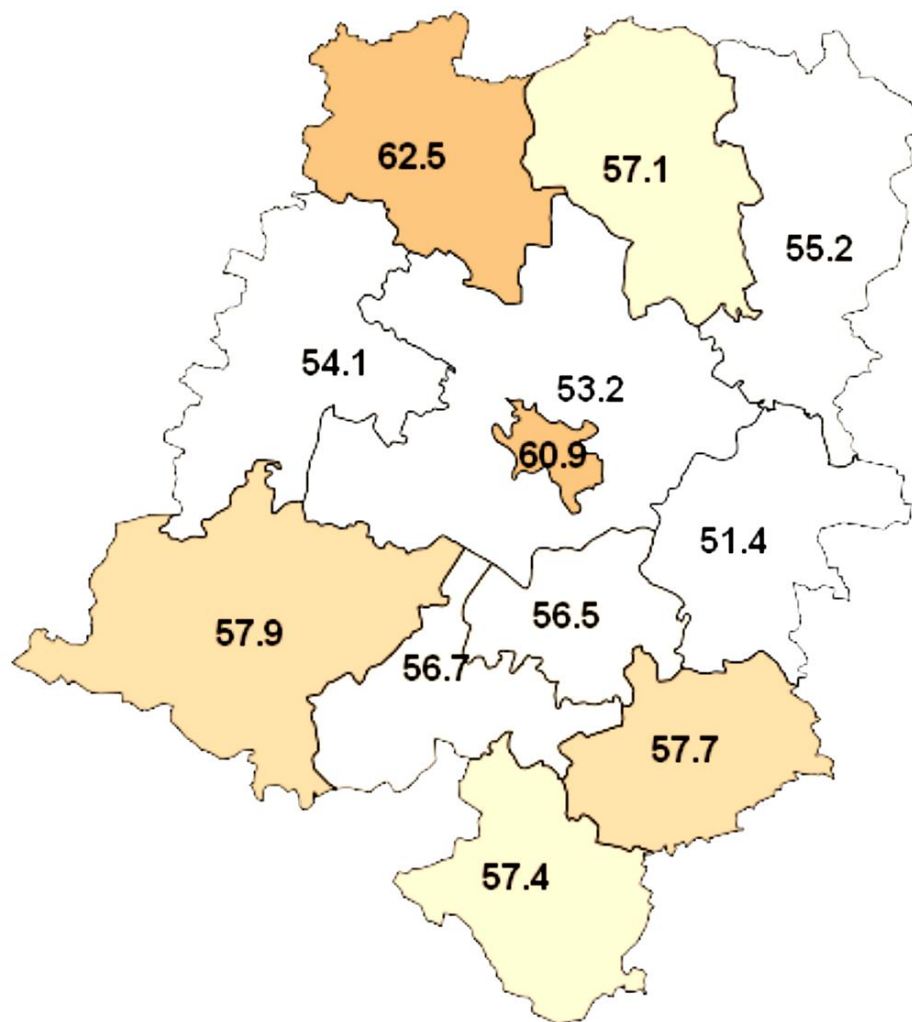
Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza

Średnie wyniki egzaminu maturalnego język polski - poziom podstawowy

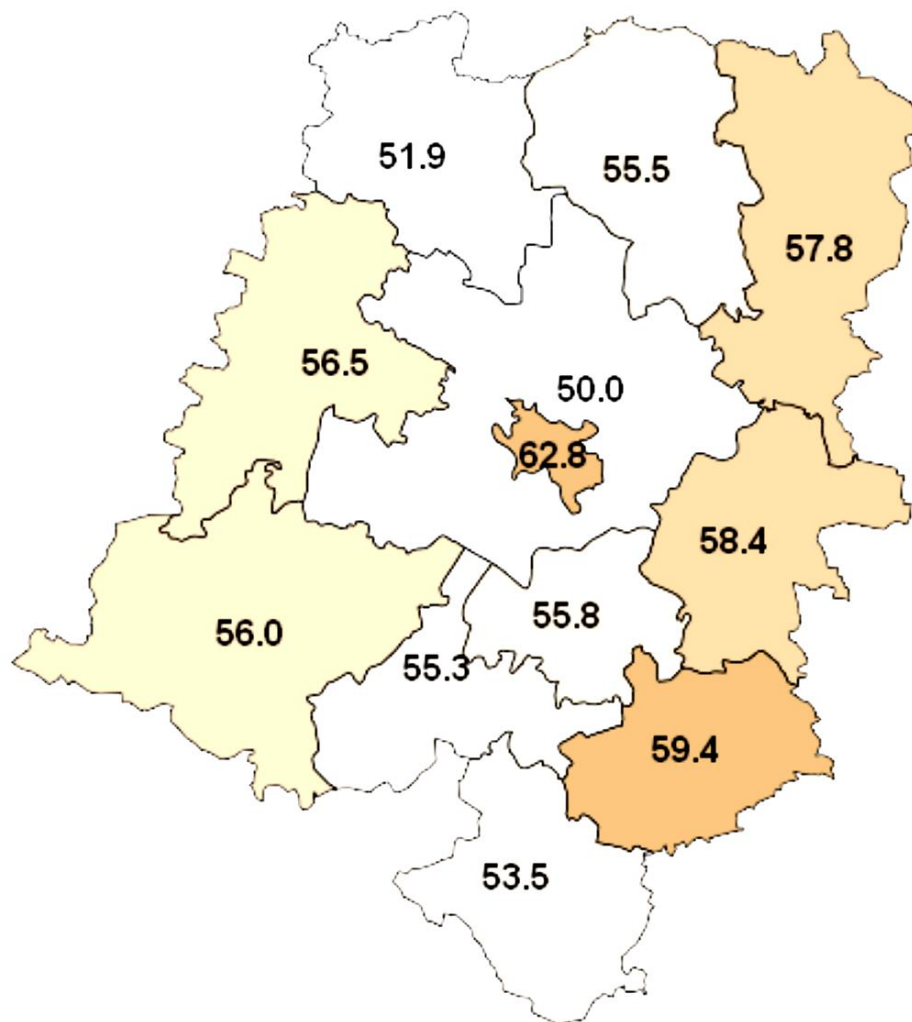
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

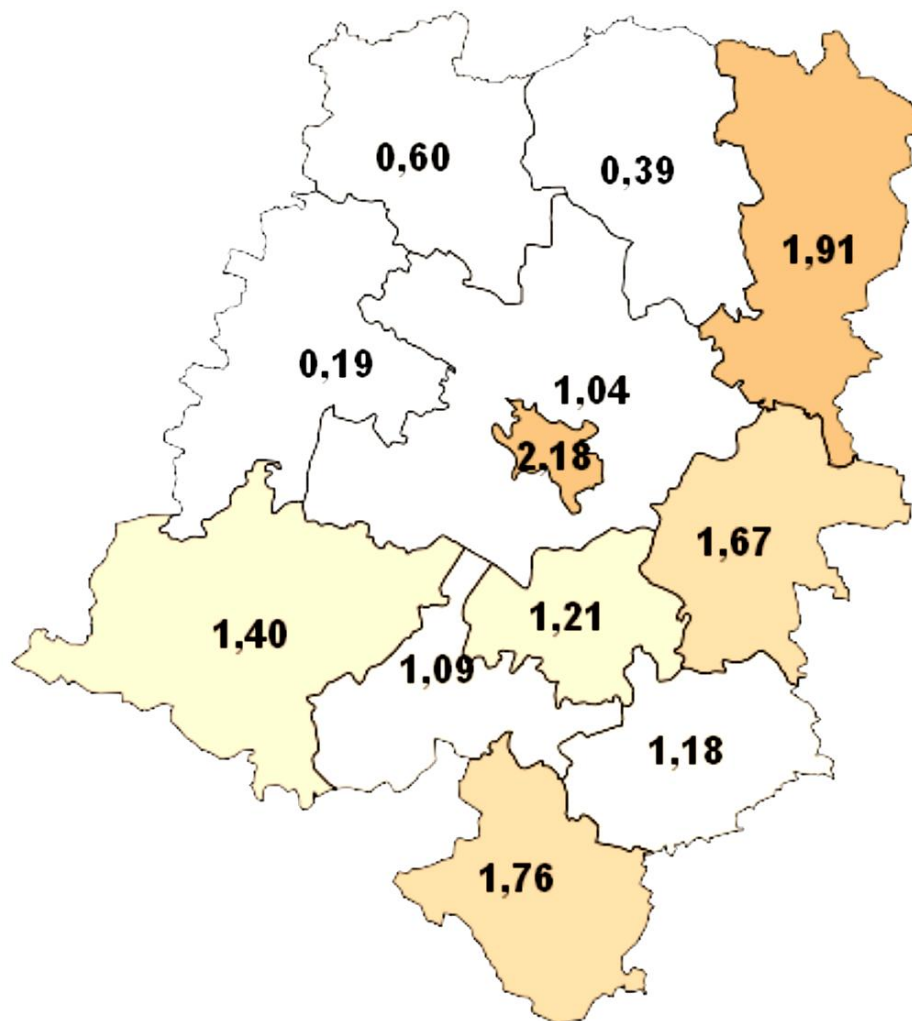
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Średnie wyniki egzaminu maturalnego matematyka - poziom podstawowy

Odsetek finalistów i laureatów konkursów wojewódzkich (gimnazjaliści)

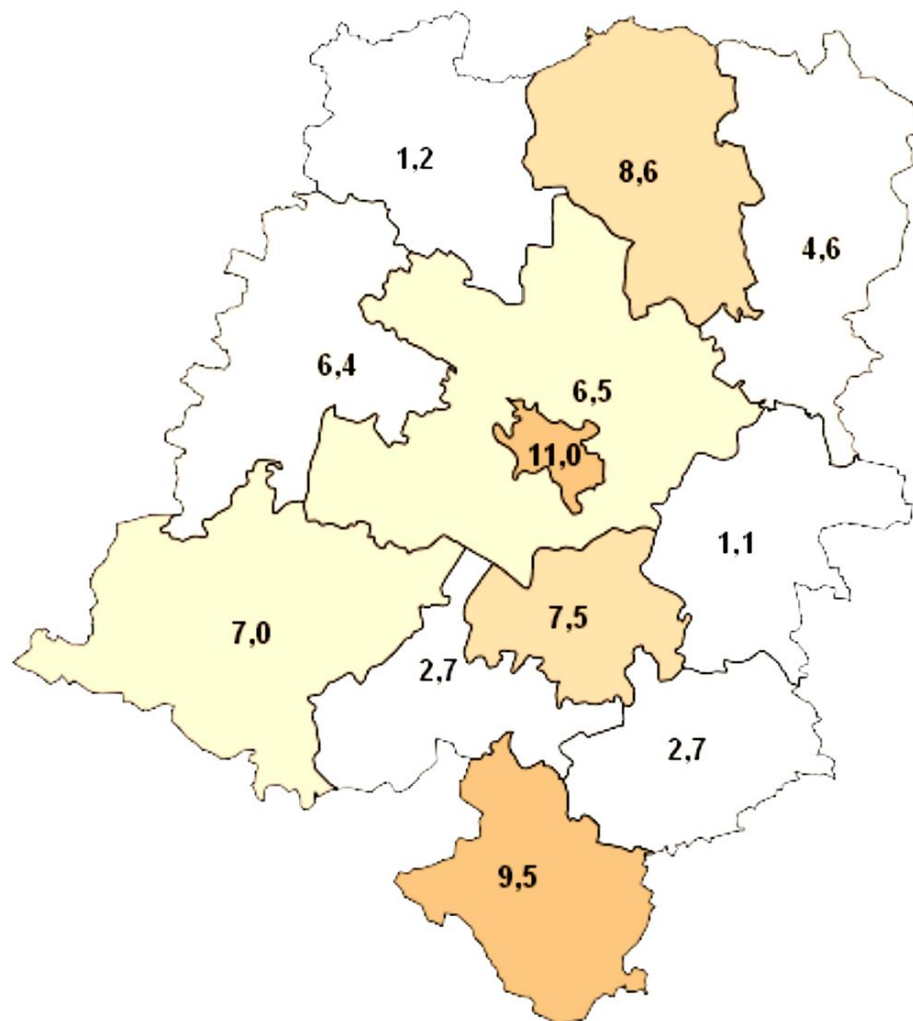
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Odsetek dzieci z dysleksją rozwojową na sprawdzianie

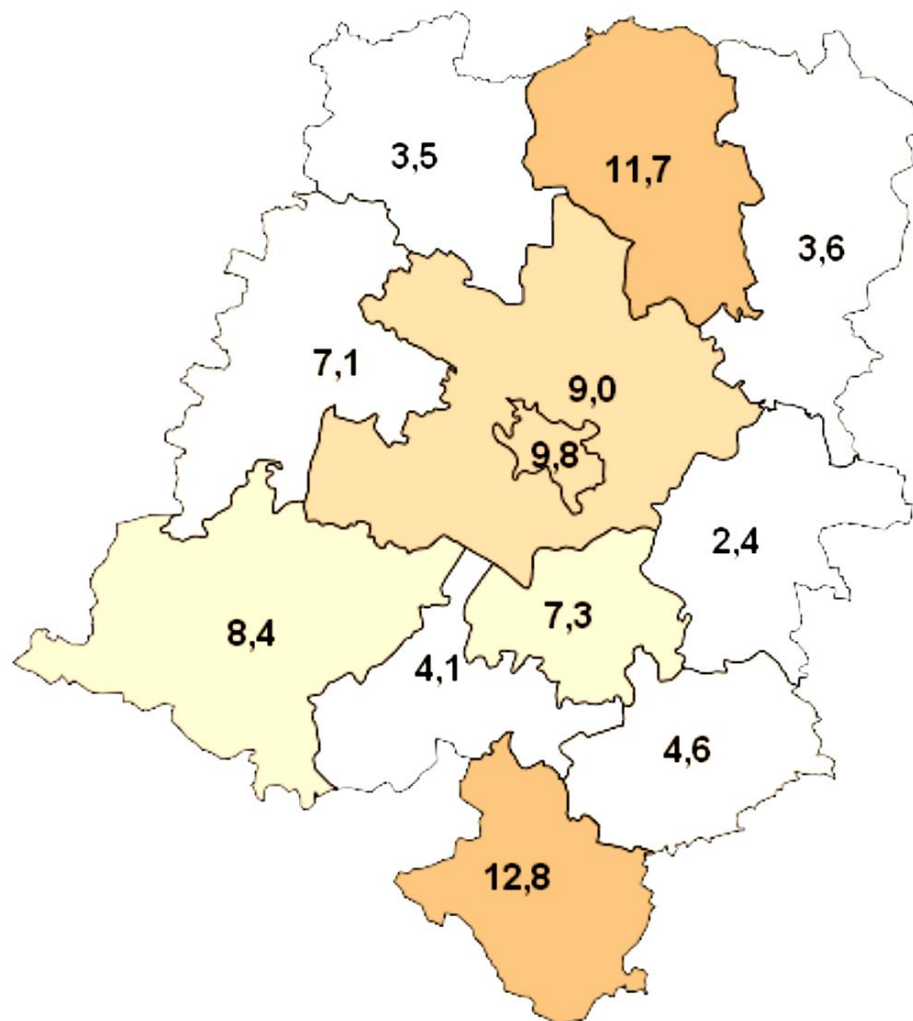
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

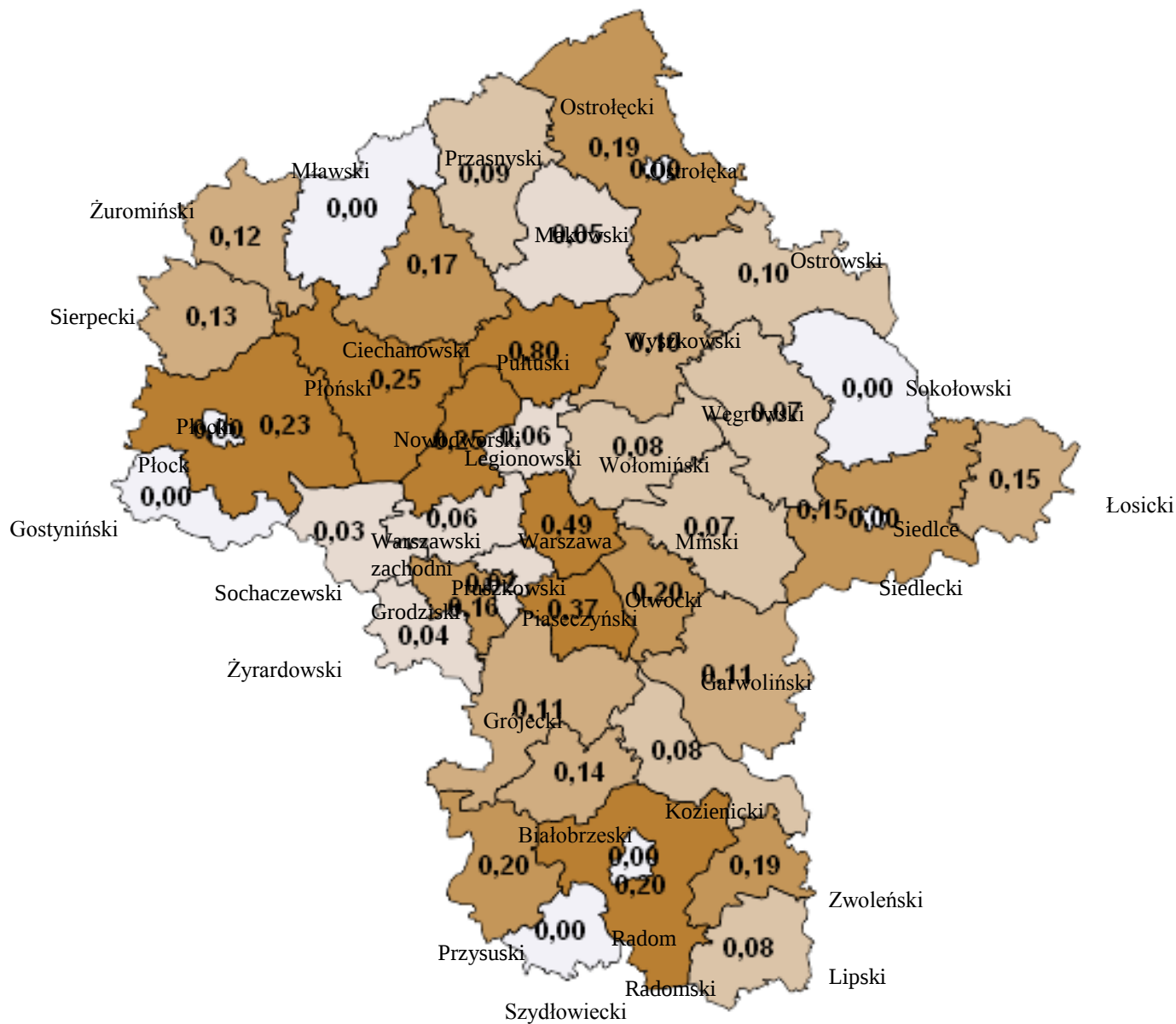
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Odsetek dzieci z dysleksją rozwojową na egzaminie gimnazjalnym

Odsetek finalistów i laureatów konkursów wojewódzkich (gimnazjaliści)

Założenia nowego systemu wspomagania

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

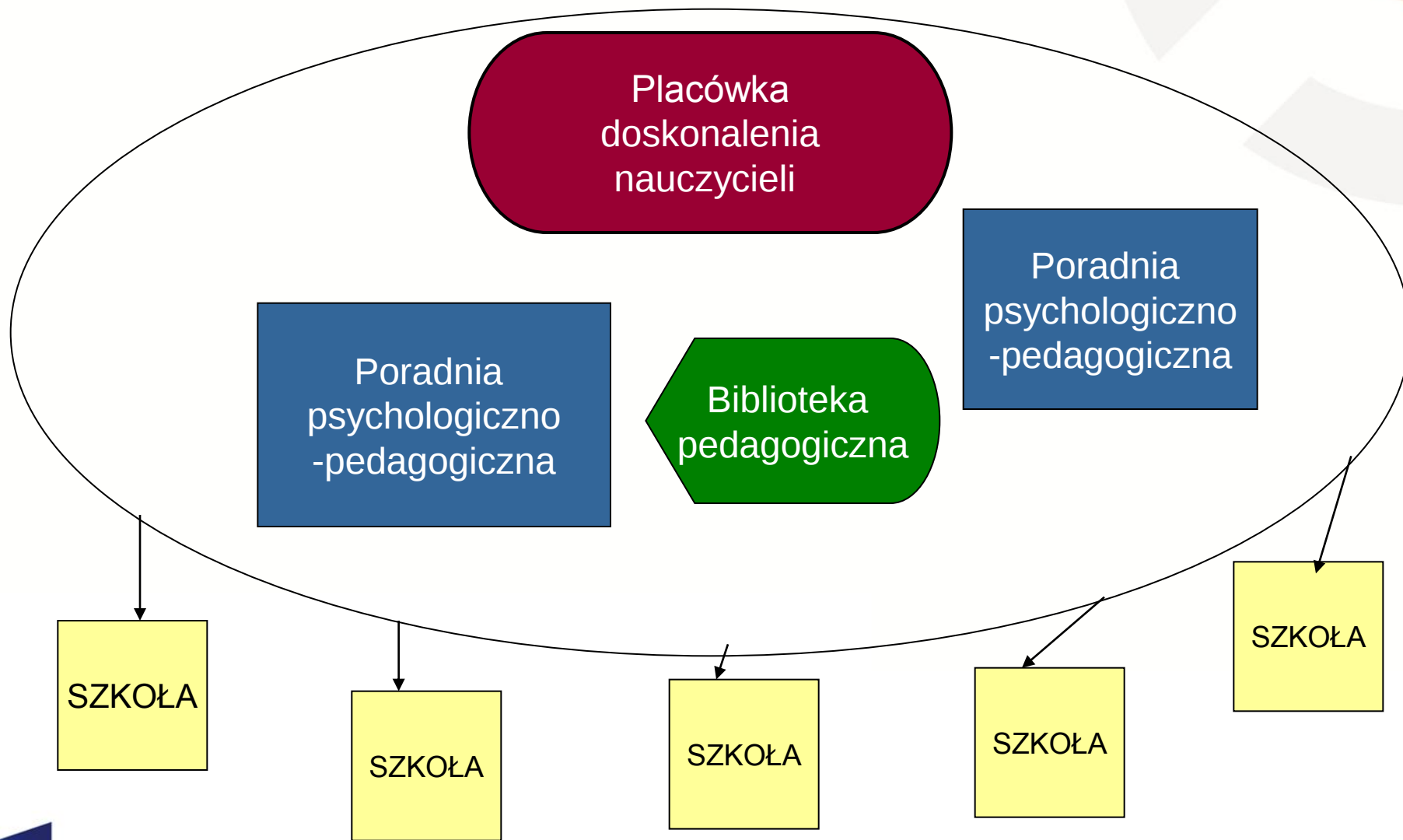

Nowy system doskonalenia nauczycieli powinien spełniać następujące warunki:

- **być blisko szkoły**, a więc funkcjonować w jej możliwie najbliższym otoczeniu;
- **pracować na potrzeby szkoły**, czyli dopasowywać ofertę i przebieg procesu doskonalenia do aktualnych potrzeb konkretnej szkoły; towarzyszyć szkole w całym procesie doskonalenia, od diagnozy potrzeb po monitorowanie efektów wprowadzonych zmian;
- **wykorzystywać potencjał różnych instytucji**, które świadczą usługi na rzecz doskonalenia nauczycieli.

Kompleksowe wspomaganie pracy szkół

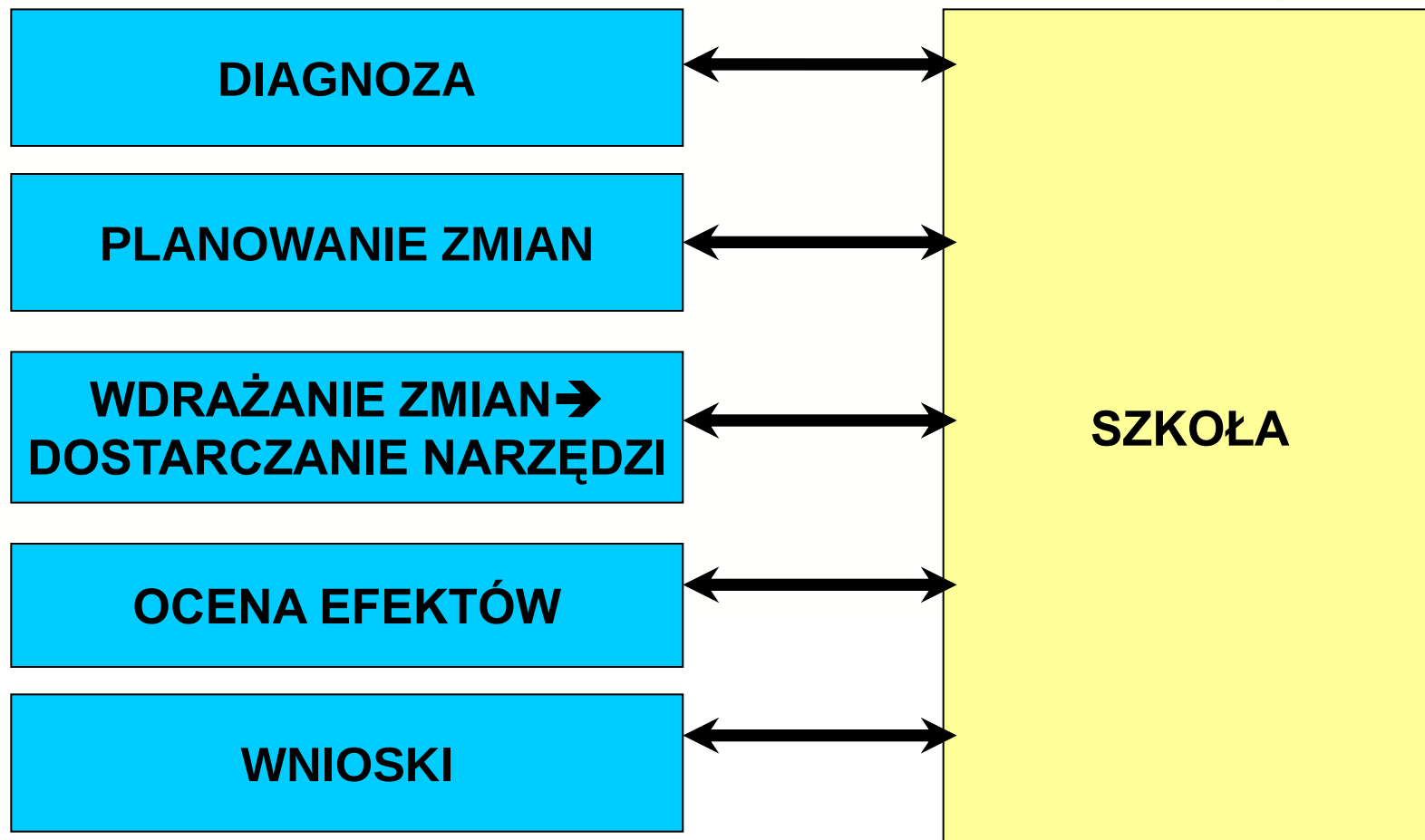
Procesowe wspomaganie rozwoju szkół

Najważniejsze zadania zmodernizowanego systemu wspomagania wynikają z dostosowania działań do potrzeb konkretnej szkoły. Zadania te będą polegały między innymi na:

- opracowaniu (we współpracy z dyrektorem i nauczycielami) szczegółowej diagnozy potrzeb szkoły i pracujących w niej nauczycieli,
- pomocy w zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań niezbędnych do rozwiązania zdiagnozowanych problemów,
- wsparcie szkoły we wdrażaniu nowych rozwiązań do praktyki zawodowej wszystkich nauczycieli, aby wprowadzona zmiana rzeczywiście przyczyniła się do poprawy jakości pracy danej szkoły,
- pomoc w dobraniu najlepszej dla danej szkoły formy doskonalenia (np. szkolenie czy konsultacje) oraz w realizacji tej oferty,
- udostępnianie niezbędnych materiałów i narzędzi merytorycznych.

Procesowe wspomaganie wybranego aspektu pracy szkoły

Przykładowe tematy rocznych planów wspomagania wybranego aspektu pracy szkoły (oferty doskonalenia)

- Budowa systemu wsparcia pracy wychowawców klas,
- Organizacja pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- Budowa szkolnego programu współpracy ze środowiskiem lokalnym. Wykorzystywanie zasobów środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju,
- Organizacja i funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- Realizacja projektu edukacyjnego w szkole,
- Organizacja pracy zespołów nauczycielskich.

Szkolny Organizator Rozwoju Edukacji (SORE)

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie poszczególnych rocznych planów wspomaganie realizowanych bezpośrednio w szkołach; najważniejsze zadania to:

- wsparcie dyrektora i nauczycieli w sprecyzowaniu diagnozy potrzeb, przygotowanie wybranej oferty doskonalenia do realizacji
- podejmowanie wszelkie działania związanych z realizacją w szkole konkretnej oferty (spotkania, konsultacje zbiorowe i indywidualne, w miarę potrzeby organizowanie spotkań i konsultacji z ekspertami – specjalistami w wybranym obszarze doskonalenia)
- utrzymywanie stałego kontaktu z dyrektorem i nauczycielami.

Jego zadania obejmują również organizowanie współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy szkołami oraz inicjowanie powstania i moderowanie działania lokalnych sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Sieci współpracy i samokształcenia

Sieci czyli współpracujące zespoły nauczycieli umożliwiają:

- dzielenie się swoją wiedzą i umiejętnościami,
- nabywanie nowych umiejętności i wiedzy od kolegów nauczycieli oraz zewnętrznych ekspertów,
- wspólne wykonywanie wyznaczonych zadań,
- zespołowe poszukiwanie sposobów radzenia sobie z problemami,
- nawiązanie kontaktów i podjęcie współpracy między różnymi szkołami

W ramach projektu wdrożeniowego możliwe jest finansowanie takich działań związanych z budową sieci współpracy jak: organizacja spotkań, moderowanie dyskusji i forów wymiany doświadczeń dla dyrektorów szkół, pedagogów i przedmiotowych grup nauczycielskich.

Działania w ramach sieci współpracy

Spotkanie organizacyjne:

- Integracja uczestników sieci
- Rozpoznanie potrzeb i zasobów
- Ustalenie celów, harmonogramu pracy i działań na platformie

Spotkania robocze:

- Dzielenie się doświadczeniami, narzędziami, dobrymi praktykami
- Spotkania z ekspertami
- Tworzenie nowych rozwiązań

Spotkanie podsumowujące:

- Podsumowanie i omówienie pracy sieci
- Zaplanowanie promocji i sposobów udostępniania wypracowanych rozwiązań innym
- Ewaluacja

Praca na platformie informatycznej

- Dyskusje, wymiana informacji i spostrzeżeń dotyczących tematyki sieci (forum wymiany doświadczeń, forum dyskusyjne)
- Koordynowanie pracy uczestników nad wspólnie tworzonymi rozwiązaniami,
- Publikacja efektów pracy (np. wypracowane narzędzia, scenariusze lekcji itp.)
- Dzielenie się zasobami użytecznymi dla uczestników sieci (zamieszczanie dokumentów, filmów, prezentacji , zdjęć itp.)
- Udział w szkoleniach e-learningowych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rola koordynatora sieci obejmuje:

- **Proponowanie inicjatyw, tematów spotkań i sposobów pracy**, które uznaje za wartościowe w kontekście zdiagnozowanych potrzeb – uzgadnianie celów oraz programu pracy, rozstrzyganie pomiędzy różnymi interesującymi uczestników drogami.
- **Wspieranie aktywności i dzielenia się wiedzą przez uczestników** – zadawanie pytań, inspirowanie do refleksji, stwarzanie przestrzeni dla wymiany doświadczeń i wspólnego wypracowania rozwiązań.
- **Zapewnianie bezpiecznej atmosfery do pracy**, troska o komfort uczestników, proponowanie działań, które nie są nadmiernie zagrażające lub wykraczające poza ich możliwości, interweniowanie w sytuacjach naruszenia lub poszanowania praw innych.
- **Motywowanie uczestników do pracy w sieci**, pokazywanie korzyści związanych z aktywnym uczestnictwem, prowokowanie dyskusji i stwarzanie możliwości dla dostrzegania własnych postępów.

Rola koordynatora sieci obejmuje:

- **Monitorowanie postępów pracy sieci**, przypominanie uczestnikom o wzajemnych zobowiązaniach i upływających terminach; zwracanie uwagi uczestników na zależność pomiędzy ich aktywnością a jakością efektów pracy sieci.
- **Otwartość na propozycje i sugestie ze strony uczestników** – gotowość do modyfikowania programu w taki sposób, by uwzględniać zmieniające się potrzeby, oczekiwania i preferencje, pozwalając na współkształtowanie programu przez uczestników.
- **Wspieranie otwartości** w dzieleniu się własnymi problemami i wątpliwościami, zadawanie pytań i inspirowanie dyskusji dotyczącej praktyki zawodowej uczestników, zapewnianie przestrzeni na wypowiedź dla możliwie największej grupy uczestników.
- **Organizowanie pracy sieci** – przekazywanie potrzebnych uczestnikom informacji z odpowiednim wyprzedzeniem, dostosowanie harmonogramu pracy sieci do ważnych wydarzeń w kalendarzu szkół, zapewnianie dogodnych warunków do pracy w ramach możliwości lokalowych i budżetowych.

Koordynator sieci nie jest:

- **Nieomylnym ekspertem** który zna odpowiedź na każde pytanie uczestników, potrafi rozwiązać każdy poruszany przez nich problem, zabiera głos w pierwszej kolejności albo traktuje propozycje niezgodne z własną opinią jako zaproszenie do sporu.
- **Jasnowidzem** najlepiej znającym cudze potrzeby i oczekiwania, narzucającym innym własne zrozumienie ich sytuacji, celów rozwojowych czy działań niezbędnych do ich osiągnięcia.
- **Opiekunem uczestników** - jedyną w grupie osobą, która przyjmuje na siebie odpowiedzialność za emocje i negatywne doświadczenia uczestników, a także ich konflikty czy opór związany z angażowaniem się w trudne zadania.
- **Misjonarzem**, którego zadaniem jest „nawrócenie” uczestników sieci na określone podejście czy metodę pracy; przekonanie innych za wszelką cenę o słuszności zmian w systemie wsparcia oświaty, dobrych efektach projektu itp.

Koordynator sieci nie jest:

- **Przełożonym uczestników**, który traktuje powierzony mu personel jak zasoby potrzebne do realizacji ogólnie ustalonego celu, może wydawać polecenia służbowe i nagradzać lub karać za sposób, w jaki zostały one wykonane.
- **Podwładnym** uczestników zobowiązanym do wykonywania ich poleceń i uwzględniania wszystkich zgłoszonych uwag, nawet jeśli nie wspierają one uzgodnionych z uczestnikami celów działania sieci, wykraczają poza jej tematykę
- **Indywidualnym doradcą**, którego praca polega na rozwiązywaniu problemów szkoły lub uczestników, udzielaniu porad i odpowiedzi na indywidualne pytania członków zespołu.
- **Terapeutą**, który otrzymał od uczestników prawo do zadawania osobistych pytań, zgłębiania ich nastawienia, konfrontowania z trudnymi tematami.
- **Indywidualnym asystentem** każdego z uczestników, do którego obowiązków należy zapewnienie zgodności pracy sieci z innymi sprawami osobistymi i zawodowymi, skracanie i przesuwanie spotkań odpowiednio do potrzeb, organizacja dojazdów i tym podobne.

Propozycje przykładowych tematów sieci współpracy i samokształcenia dla dyrektorów szkół

- Budowa spójności edukacyjnej (poziom powiatu)
- Pozapedagogiczne zadania dyrektora szkoły
- Organizacja pomocy pedagogiczno-psychologicznej w szkole
- Rola dyrektora w promocji szkoły

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Propozycje przykładowych tematów problemowych sieci współpracy i samokształcenia

- Jak budować własne programy nauczania?
- Praca z nowoczesnymi technologiami
- Walka ze szkolną absencją
- Nauczyciele pracują zespołowo
- Promocja szkoły
- Praca z uczniem zdolnym na zajęciach koła naukowego
- Kreatywność na zajęciach lekcyjnych i godzinach wychowawczych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Propozycje przykładowych tematów przedmiotowych sieci współpracy i samokształcenia

- Sieć polonistów - edukacja czytelnicza
- Sieć polonistów - edukacja filmowa
- Sieć matematyków - jak wspierać dziecko w uczeniu matematyki
- Sieć matematyków - edukacja wczesnoszkolna
- Sieć historyków - praca ze źródłami
- Sieć przyrodników - doświadczenia i eksperymenty na zajęciach lekcyjnych
- Sieć przyrodników - wycieczki jako forma nauczania

Działania prowadzone w ramach projektu realizowanego w ORE

- Opracowanie nowych procedur i narzędzi merytorycznych (w tym profile kompetencji, roczne oferty doskonalenia, zasady sieciowania, scenariusze spotkań, przewodniki dla pracowników nowego systemu, dyrektorów szkół i samorządowców).
- Szkolenia (pracownicy nowego systemu – 2 500 osób/14 dni; dyrektorzy szkół – 7 100 osób/2 dni, powiatowi organizatorzy rozwoju edukacji – 400 osób/4 dni).
- Przygotowanie informatycznego systemu zarządzania informacją (baza zasobów wspierających doskonalenia, baza ekspertów, moduły interaktywne służące do budowy sieci współpracy i samokształcenia).
- Działania informacyjne (spotkania i konferencje, foldery i ulotki informujące o nowym systemie, strona internetowa).

Działania finansowane w ramach projektu wdrożeniowego

- Przeprowadzenie procesu wspomagania w zainteresowanych szkołach (realizacja w szkołach rocznych planów wspomagania wybranego aspektu pracy według zasad wypracowanych w projekcie systemowym ORE).
- Budowa i moderowanie lokalnych sieci współpracy dla dyrektorów szkół i nauczycieli
- Koszty pośrednie i koszty zarządzania zgodnie z wytycznymi MRR.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Harmonogram prac projektowych

Projekt ORE:

2010 – 2011 opracowanie systemu informatycznego, procedur, poradników, ofert doskonalenia oraz innych materiałów merytorycznych

IX- XII 2011 przygotowanie samorządów do przystąpienia do projektu wdrożeniowego (spotkania informacyjne, szkolenia liderów zmian)

2012 -2015 szkolenia pracowników nowego systemu doskonalenia, spotkania informacyjne i szkolenia dla odbiorców

IX 2012 – VI 2015 – realizacja projektów w szkołach usług (dyrektorzy szkół, przedstawiciele organów prowadzących), dalsze opracowywanie materiałów i narzędzi merytorycznych

2012 – 2014 ewaluacja on-going wdrożonych rozwiązań

Projekt wdrożeniowy:

III – VI 2012 – nabór wniosków i podpisanie porozumień z samorządami lokalnymi

IX 2012 – VI 2015 – realizacja projektów w szkołach

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kto skorzysta na zmianach?

- **Uczniowie**, którzy zostaną objęci wszechstronną diagnozą oraz otrzymają wsparcie w rozwoju swoich talentów.
- **Szkoły i placówki oświatowe**, którym zostanie udzielone wsparcie we wszystkich obszarach działania. Proces doskonalenia zostanie wprowadzony do szkoły i będzie prowadzony zgodnie z jej aktualnymi potrzebami.
- **Nauczyciele**, którzy otrzymają kompleksową pomoc w pracy dydaktyczno-wychowawczej. Nowy system doskonalenia będzie towarzyszył nauczycielom we wdrożeniu do praktyki zawodowej zmian wprowadzanych w oświacie.
- **Samorządy lokalne**, które otrzymają wsparcie w budowie lokalnej sieci współpracy szkół i placówek oraz w kreowaniu polityki oświatowej.

Dziękuję za uwagę

www.ore.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

